

Dil Bilgisi Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dil Bilgisi Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19877>

Özet

Dil Bilgisi Tutum Ölçeği, ortaokul öğrencilerinin dil bilgisi konularına yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla 2016 yılında Kevser Er ve F. T. Ünal tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu geliştirme çalışması, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik özelliklerini detaylı bir şekilde incelemiştir. Ölçek, iki alt boyuttan oluşmakta olup, toplam 31 madde içermektedir. Derecelendirme formatı 5'li Likert tipindedir. Çalışma sonucunda elde edilen istatistiksel veriler, ölçeğin ortaokul düzeyindeki öğrencilerin tutumlarını geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçebildiğini göstermektedir.

Ölçek, öğrencilerin dil bilgisi öğrenimine karşı geliştirdikleri pozitif eğilimleri (ilgi ve sevgi) ve negatif yaklaşımları (olumsuz tutum) ayrı ayrı değerlendirme imkanı sunarak, eğitim alanında yapılacak müdahaleler için kritik veriler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dil Bilgisi Tutumu, Tutum Ölçeği Geliştirme, Ortaokul Öğrencileri, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Kevser Er, F. T. Ünal

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ortaokul kademesinde öğrenim gören öğrencilerin dil bilgisi konularına yönelik sahip oldukları duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri yani tutumlarını tespit etmektir. Bu amaçla, öğrencilerin dil bilgisi öğrenmeye karşı gösterdikleri ilgi, sevgi ve olumsuz yaklaşımların derecesi ölçülmektedir.

Ölçek, eğitim araştırmalarında ve öğretmenlerin öğrencilerin dil bilgisi derslerine karşı motivasyon düzeylerini anlamalarında bir araç olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, dil bilgisi öğretim metodolojilerini ve müfredat içeriklerini iyileştirmeye yönelik stratejiler geliştirmeye yardımcı olmayı hedefler.

Yapı

Ölçek, öğrencilerin dil bilgisine yönelik tutumlarını ölçen çok boyutlu bir yapıya temel alır. Bu yapı, toplam 31 madde aracılığıyla iki ana alt boyutta incelenmektedir:

Dil Bilgisine Yönelik İlgi ve Sevgi: Öğrencinin dil bilgisi konularını öğrenmekten keyif alma, bu konulara değer verme ve pozitif bir yaklaşım sergileme eğilimi. Bu alt boyut 16 maddeden

oluşturmaktadır.

Dil Bilgisine Yönelik Olumsuz Tutum: Öğrencinin dil bilgisi derslerine karşı kaçınma, sıkılma, ilgisizlik veya olumsuz duygular besleme eğilimi. Bu alt boyut 15 maddeden oluşmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar, iki boyutlu modelin yeterli düzeyde uyuma sahip olduğunu göstermiştir. Yapılan açmalyıcı faktör analizi (AFA) sonucunda elde edilen uyum indeksi değerleri, modelin kabul edilebilir düzeyde olduğunu işaret etmektedir. Spesifik olarak, istatistiksel uyum değerleri ki-kare istatistiği ile raporlanmıştır. Bu değerler, modelin veriyle uyumlu olduğunu kanıtlamaktadır.

Ayrıca, ölçek maddelerinin faktör yükleri (loading) incelenmiş olup, bu yüklerin .344 ile .810 arasında değeri tespit edilmiştir. Bu aralık, maddelerin ilgili oldukları faktörleri güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir, bu da ölçeğin yapısal geçerliliğini destekleyen önemli bir bulgudur.

Güvenirlilik

Dil Bilgisi Tutum Ölçeği'nin güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) .914 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, ölçeğin maddelerinin homojen olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Alt boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayıları ise .874 ile .896 arasında değirmektedir, bu da her bir alt boyutun kendi içinde son derece güvenilir olduğunu göstermektedir. Düzeltilmiş madde toplam puan korelasyon katsayıları .330 ile .774 aralığında olup, tüm maddelerin ölçeğin toplam puanına anlamlı düzeyde katkı sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, ölçeğin yapısal modelini belirlemek amacıyla açmalyıcı faktör analizi (AFA) kullanılmıştır. Analiz sonucunda ölçeğin iki faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bu faktörler, teorik beklentilerle uyumlu olarak, Dil Bilgisine Yönelik İlgil ve Sevgi ile Dil Bilgisine Yönelik Olumsuz Tutum olarak adlandırılmıştır.

Faktör analizinde elde edilen uyum indeksleri, modelin kabul edilebilir sınırların içinde olduğunu göstermiştir. Madde faktör yüklerinin yüksek değerlerde (.344 - .810) yoğunlaşması, ölçeğin faktör yapısının güçlü ve net bir şekilde ayrışmış olduğunu doğrulamaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ortaokul Öğrencileri

Age Group: Genellikle 10-14 yaş aralığı (Ortaokul Seviyesi)

Population Details: Türkiye'deki ortaokul öğrencileri üzerinde standardize edilmiştir.

Test Methodology: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yanıt seçenekleri şunlardır: (1= **kesinlikle katılmıyorum** - 5= **kesinlikle katılıyorum**).

Anahtar Kelimeler

Tutum, Dil Eğitimi, Türkçe Dersi, Psikometrik Özellikler, Madde Analizi, Kevser Er.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: kevser.er@dpu.edu.tr

Correspondence Address: Dumlupınar Üniversitesi (Sorumlu Yazar Kevser Er'in başlı olduğu kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2016

Şinler ve Kullanım: Akademik ve eğitim amaçlı kullanımlarda orijinal kaynağa atıf yapılması gerekmektedir.

Ücret: Ölçeğin ticari kullanım hakkında bilgi mevcut değildir. Akademik kullanım genellikle ücretsizdir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: dil-bilgisi-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Er, K. ve Ünal, F. T. (2016). Ortaokul öğrencilerine yönelik Dil Bilgisi Tutum Ölçeği geliştirilmesi: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (40), 343-356.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Dil Bilgisi Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Ölçek toplam 2 alt boyut ve 31 maddeden oluşmaktadır:

Dil bilgisine yönelik ilgi ve sevgi (16 m): Örnek madde: Dil bilgisi konuları öğrenmek zevklidir.

Dil bilgisine yönelik olumsuz tutum (15 m): Örnek madde: Derste dil bilgisi konuları anlatılırken dinlemem.